

RUUANTUOTANNON STRATEGIAA, RUOKA-ALAN KASVUOHJELMAA SEKÄ MAATALOUDEN TULOS- JA ARVIOINTIRYHMÄN LOPPURAPORTTIN TOIMENPANOJA EDISTÄMÄÄN JA OHJAAMAAN ASETETUN OHJAUSRYHMÄN 3. KOKOUS

Aika Torstaina 21.3.2024 klo 13.30-16.00

Paikka Neuvotteluhuone Vaikuttamo, Meritullinkatu 8 TAI Teams

Osallistujat Tarja Haaranen, YM
 Jyri Inha, VM
 Julia Lintunen, UM
 Olli Hyvärinen, TEM (etänä)
 Eeva Salminen, BF
 Johan Åberg, MTK
 Jukka Ihanus, ETL
 Ilkka Nieminen, PTY
 Anu Kaukovirta, Luke
 Emilia Nordlund, VTT
 Mari Sandell, HY
 Päivi Nerg, puheenjohtaja, MMM
 Minna-Mari Kaila, MMM
 Anna-Leena Miettinen, MMM
 Elina Ovaskainen, sihteeri, MMM
 Taina Saahko, MMM

Poissa:
Matti Puolimatka, Ruokavirasto
Jonas Laxåback, SLC
Sirpa Sarlio, STM
Jarno Sukanen, Kuluttaja- ja kilpailuvirasto

ASIALISTA

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen 13.35 ja toivotti ohjausryhmän jäsenet tervetulleeksi. Todettiin, että varsinaisten jäsenten tilalla työ- ja elinkeinoministeriöstä Jan Hjeltin tilalla oli Olli Heinonen ja päivittäistavarakaupan Kari Luodon tilalla Ilkka Nieminen. Käytiin läpi edellisen kokouksen pöytäkirja ja hyväksyttiin se muutoksitta.

2. Ajankohtaiset asiat

Sihteeri kävi lyhyesti läpi Kestävä ja kannattava ruokajärjestelmä hallitusohjelmakokonaisuuden ajankohtaisia asioita. Keskusteluun nostettiin ehdotus tutustumismatkasta syyskuussa Etelä-Ruotsiin ja/tai Tanskaan kuulemaan ja oppimaan parhaita käytänteitä paikallisista valkuaiskasvi- ja kasviproteiiniarvoketuista. Suunnitelma sai kannatusta ja sihteeri laatii ehdotuksen ajankohdasta sekä tutustumiskohteista. Jokainen ohjausryhmän jäsen vastaa itse omista matka- ja yöpymiskuluista.

Ajankohtaisissa asioissa puheenjohtaja esitteli Jaana Husu-Kallion tekemän työn pääkohdat. Työn asiakokonaisuuksista keskustelua herätti erityisesti maatalouspolitiikan ja tukijärjestelmän muutosten välttämättömyys ja analyysin tarpeen uuden CAP-kauden ja strategian pohjalle.

Keskustelussa nostettiin esille, että Husu-Kallion tekemä työ vahvistaa maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen arviointiryhmän loppuraportissa esille nousseita asioita.

Yleisesti työtä pidettiin hyvänä ruokajärjestelmän ison kuvan kehystämisessä ja josta on hyvä siirtyä yksityiskohtiin ja toimenpidetasolle. Hyviä havaintoja, iso kuva ja iso linja. Puhutaan ruokapolitiikasta ja markkinalähtöisyyden nostaminen tärkeää.

Esille nousi tarve selvityksestä, jossa käytäisiin läpi, millaisia rahoituksia eri ruokajärjestelmän hankkeisiin on ollut saatavilla, miten paljon rahaa on jaettu ja mitä hankkeissa on saatu aikaan.

3. **Kasvuohjelman toimenpiteiden läpikäynti**, valtiosihteeri Päivi Nerg ja erityisasiantuntija Elina Ovaskainen

Puheenjohtaja esitteli Kasvuohjelman ajankohtaisia asioita ja suunnitelmia siitä, millaisilla toimenpiteillä työtä jatketaan. Talven aikana on kartoitettu tilannekuvaa tapaamalla ruoka-alan yrityksiä ja organisaatioita, joilla on potentiaalia olla kasvattamassa elintarvikevientiä. Puheenjohtaja toi esille, että Suomen elintarvikevientiyhdistys, SUVI ry on perustettu. Puheenjohtaja nosti esille vilkkaan keskustelun siitä, millaisella mallilla voisi kansallisesti toteuttaa viennin koordinaation, joka on nostettu yhdeksi isoksi puutteeksi Food From Finlandin –ohjelman päättymisen jälkeen. Ehdotuksia on erilaisista malleista tullut ja edelleen selvitetään, miten ja mikä taho olisi paras hoitamaan kyseistä tehtävää. Vienninedistämiseen on myös käynnissä Ruokaketjun kehittämisen hankehaku, joka päättyy 16.4.2024.

Mari Sandell esitteli Viikin ruokavienti-gastronomia maisteriohjelmaa. Suomi tarvitsee ruokasektorille osaajia, jotka pystyvät katsomana ruokajärjestelmää isona kokonaisuutena. Ruokavienti-gastronomian maisteriohjelma etsii edelleen käynnistyäkseen rahoitusta.

Keskusteluun nostettiin jo tehdyt toimenpiteet osaamisen kehittämisen kasvattamiseksi ja koulutusohjelmista, joita on jo rahoitettu ja joita on käynnissä. Maisteriohjelman tasoista koulutusta ei kuitenkaan Suomessa vielä ole.

Elintarviketeollisuusliitto esitteli näkemyksiään kasvuohjelman toteutukseen. Myös muilta ohjausryhmän jäseniltä toivotaan syötteitä toimenpiteiksi kasvuohjelman toteutukseen.

4. Maatalouden tulos- ja kehitysnäkymien parlamentaarisen työryhmän loppurapotti - kokonaisuuden taustat ja edistyminen, lainsäädäntöneuvos Jyri Inha ja maatalousneuvos Anna-Leena Miettinen

Jyri Inha esittelin lyhyesti raportin taustoja. Hän oli mukana pysyvänä asiantuntijana parlamentarisessa työryhmässä, joka raportin julkaisi. Raportin teon toimeksiantona oli tiekartta-ajattelu, jossa maatalouden kestävyys ja kannattavuus olivat keskiössä ja tavoitteena oli esittää jatkoa seuraavaan hallitusohjelmaa 2023. Huoltovarmuus ja kannattavuus olivat työryhmän työssä keskeiset asiat. Johtopäätöksenä työlle oli, että markkinalähtöisyyttä ja kannattavuutta pitää parantaa pitkällä aikavälillä. Työryhmän esitys muodostui kolmesta kokonaisuudesta. Ensimmäisenä ovat kohdennetut toimenpiteet lähitulevaisuudelle ja elintarvikeketjun toimintaedellytysten parantaminen, kuten lainsäädännölliset asiat. Toinen kokonaisuus koskee tuottajien aseman parantamista ja elintarvikeketjussa tuotettavan arvon tasapuolisempaa jakautumista. Kolmas kokonaisuus pitää sisällään huoltovarmuuden ja toimintaedellytysten varmistamisen.

Anna-Leena Miettinen esitteli MAKA-toimenpiteiden ajankohtaisen tilanteen. Muistio toimien edistymisestä on lähetty ohjausryhmälle etukäteen. Ohjausryhmälle esitettiin, että he ottavat jatkossa myös kantaa siihen, miten MAKA-toimenpiteitä edistetään.

Keskustelua toimenpiteistä herätti lannoite- ja energiastrategian valmistelu, jonka toivottiin tapahtuvan osana TEM:n johdolla valmisteltavaa ilmasto- ja energiastrategiaa. Ohjausryhmän pohdittavaksi jätettiin se, kuinka raportissa nostettu valkuaiskasvituotantostrategia tullaan toteuttamaan.

5. Strategiatyö, osastopäällikkö Minna-Mari Kaila

Kaila kävi hyvin lyhyesti läpi strategiatyön valmistelutilanteen. Ohjausryhmä, poikkihallinnollinen ja -tieteellinen työryhmä sekä maa- ja metsätalousministeriön sisäinen työryhmä kutsutaan toukokuussa työpajaan muotoilemaan visiota strategiatyön taustalle. Tarkoituksena on hyödyntää jo olemassa olevia visioita.

6. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 16.03 Seuraava kokous pidetään 14.6. klo 10-12 Kirkkokatu 12, nh Aleksanteri/teams.